

Praksa Trgovinskih sudova

PRAVO NA OTKUP STANA OD NOSIOCA PRAVA RASPOLAGANJA KOJI JE U POSTUPKU STEČAJA

1. Pravo na otkup stana, nije potraživanje prema stečajnom dužniku, pa se ne mora prijavljivati u stečaju nad davaocem stana na korišćenje, odnosno zakupodavcem.
2. Ako je prijava podneta istu treba smatrati zahtevom korisnika stana za otkup istog stana od davaoca – zakupodavca.
3. O zahtevu za otkup stana odlučuje stečajni upravnik uz saglasnost Odbora poverilaca i obaveštenje stečajnog sudije jer se radi o radnjama upravnika koje su od uticaja na stečajnu masu.
4. Ako je stečajni upravnik iz bilo kog razloga odbije da zaključi ugovor o otkupu stana korisnik stana će pokrenuti vanparnični postupak u skladu sa članom 16. Zakona o stanovanju radi donošenja rešenja koje će zameniti ugovor o otkupu stana.
5. Za navedeni vanparnični postupak je nadležan opštinski sud, a ne trgovinski sud, jer za vanparnični postupak nema atrakcije nadležnosti.
6. Ukoliko u toku vanparničnog postupka pred nadležnim opštinskim sudom, među učesnicima (korisnik stana i stečajni dužnik) budu sporne činjenice važne za rešenje prethodnog pitanja u pogledu postojanja prava ili pravnog odnosa, vanparnični sud će učesnika čije pravo smatra manje verovatnim uputiti na parnicu ili postupak pred upravnim organom, radi rešenja spornog prava odnosno pravnog odnosa, na osnovu člana 22-23. Zakona o vanparničnom postupku. Za tu parnicu nadležan će biti mesno nadležan Trgovinski sud, jer će shodno čl. 15. Zakona o sudovima doći do atrakcije nadležnosti. Dalji tok vanparničnog postupka u opisanoj situaciji shodno čl. 24. Zakona o vanparničnom postupku zavisiće od postupanja učesnika u istom.
7. Ako je korisnik stana radi otkupa stana podneo tužbu trgovinskom sudu, sud će shodno članu 19. ZPP obustaviti parnični postupak i predmet po pravosnažnosti tog rešenja ustupiti mesno nadležnom opštinskom sudu.
8. Ako je korisnik stana podneo tužbu samo radi utvrđivanja njegovog prava na otkup bez zahteva za otkup stana, ista će se odbaciti kao nedozvoljena.
9. Tek po sticanju prava svojine na stanu, otkupom istog, poverilac može podneti izlučnu prijavu, odnosno zahtev radi izlučenja stana iz stečajne mase stečajnog dužnika.
10. Eventualna prodaja stana u toku stečaja ne utiče na pravo i mogućnost otkupa istog u skladu sa Zakonom o stanovanju.

Obrazloženje:

Član 30. Zakona o stanovanju predvideo je da se od dana stupanja na snagu navedenog Zakona na stanu više ne može steći stanarsko pravo. Lica koja su do dana stupanja na snagu Zakona stekla stanarsko pravo po ugovoru o korišćenju stana nastavljaju sa korišćenjem stana po osnovu tog ugovora sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom o stanovanju pod uslovima iz člana 31–39. istog Zakona. Članom 31. predviđeno je da ako nosilac stanarskog prava koji je to pravo stekao do dana stupanja na snagu Zakona o stanovanju ne zaključi ugovor o otkupu stana do 31. XII 1995. godine, nastavlja da koristi stan kao zakupac na neodređeno vreme.

Takav zakupac stana shodno izričitim odredbama stava 2. člana 31. može taj stan da otkupi po odredbama navedenog Zakona. Član 16. citiranog Zakona predviđa da je nosilac prava raspolaganja na stanu u društvenoj svojini i vlasnik stana u državnoj svojini dužan da nosiocu stanarskog prava, odnosno zakupcu koji je to svojstvo stekao do dana stupanja na snagu tog Zakona, na njegov zahtev podnet u pismenoj formi omogućiti otkup stana koji koristi pod uslovima propisanim istim Zakonom. U 4. stavu istog člana predviđeno je da ako nosilac prava raspolaganja odbije zahtev za otkup tog stana ili ne zaključi ugovor o otkupu u roku od 30 dana od dana podnošenja zahteva, lica koje su precizirana mogu da podnesu predlog nadležnom sudu da u vanparničnom postupku donese rešenje koje će zameniti ugovor o otkupu. Članom 11. istog Zakona propisano je da u slučaju promene vlasnika stana datog u zakup novi vlasnik stana stupa u prava i obaveze zakupodavca.

Imajući u vidu citirane odredbe otvaranje postupka stečaja nad nosiocem prava raspolaganja na stanu nije od uticaja na zakonom izričito predviđena prava korisnika stana koji je stupanjem na snagu Zakona stekao svojstvo zakupca na neodređeno vreme i pravo da navedeni stan otkupi. Radi se, međutim, o pravu, a ne o ma kakvom potraživanju.

Pravo na otkup stana svakako nije novčano potraživanje, nije ni izlučno pravo s obzirom da se tek realizacijom tog prava odnosno zaključenjem ugovora o otkupu stana može govoriti o sticanju prava svojine nad stanom shodno članu 25. Zakona o stanovanju pa bi tek tada i nastao osnov za izlučno potraživanje korisnika stana. Ne radi se ni o vrsti razlučnog potraživanja jer se ne radi o ma kakvoj vrsti odvojenog namirenja na sredstvima dobijenim prodajom stana, već o pravu na otkup navedenog stana. To ukazuje da se ne radi o potraživanju već o određenom pravu, pa stoga prijava stečajnom dužniku i nije potrebna, a ukoliko ista i bude podneta i naslovljena kao prijava trebalo bi je zapravo smatrati zahtevom korisnika stana da se ostvari njegovo pravo na otkup stana i zaključi ugovor o otkupu istog. Ako stečajni upravnik ne odgovori na takav zahtev korisnika stana u roku od 30 dana ili isti odbije, zakupac bi (shodno članu 16. st. 4. Zakona o stanovanju) predlogom pred nadležnim sudom pokrenuo vanparnični postupak u kome će sud doneti rešenje koje zamenjuje ugovor o otkupu. Tek donošenjem tog rešenja od strane vanparničnog suda i njegovom pravosnažnošću steći će se osnov za sticanje svojine na stanu koji je predmet otkupa, a otplatom prve rate cene stana kupac će postati vlasnik istog i on će moći da podnese izlučnu prijavu stečajnom dužniku zahtevaju da se navedeni stan izluči iz mase, jer je isti njegovo vlasništvo. Za navedeni vanparnični postupak nije nadležan trgovinski sud već opštinski sud jer shodno odredbama člana 15. Zakona o sudovima atrakciona nadležnost trgovinskog suda postoji samo za sporove-parnice koje su nastale u toku i povodom stečaja, a u konkretnom slučaju ne radi se o parničnom već o zakonu propisanom vanparničnom postupku, pa stoga i nema mesta primeni atrakcione nadležnosti.

Ukoliko je korisnik stana, ipak, po uputu stečajnog upravnika podneo tužbu sudu sa zahtevom da se utvrdi postojanje njegovog prava na otkup stana, sud kao prethodno pitanje mora rešiti da li tužilac želi da otkupi stan te stoga traži utvrđenje navedenog prava ili samo želi da se sudskom odlukom potvrdi njegova zakonska mogućnost otkupa u odnosu na sadašnjeg nosioca prava raspolaganja i sve buduće nosioce, a suštinski ne želi da odmah pristupi otkupu stana zaključenjem ugovora. Ukoliko korisnik stana želi otkup stana i ostvarenje svog prava na otkup, taj parnični postupak treba obustaviti shodno članu 19. Zakona o parničnom postupku i spis dostaviti vanparničnom sudu kao nadležnom za rešavanje po navede-

nom zahtevu. Ukoliko, pak, tužilac kao korisnik stana ne želi podnošenjem tužbe i da ostvari svoje pravo već samo da potvrdi postojanje svog prava, tužbu treba odbaciti kao nedozvoljenu, jer lice koje nije spremno da ostvari svoja prava nema ni pravni interesi za utvrđivanje istih pred sudom. Ne radi se o potraživanju, već o mogućnosti korisnika stana pa će stoga postojanje navedenog prava biti ispitivano samo ukoliko nosilac istog želi da ga ostvari.

Sama prodaja stana, pre nego što korisnik istog ostvari pravo na otkup, shodno izričitim odredbama člana 11. Zakona o stanovanju nije od uticaja na prava zakupca i njegovu mogućnost otkupa stana jer u slučaju promene vlasnika stana datog u zakup novi vlasnik stupa u prava i obaveze zakupodavca.

(Pravno shvatanje usvojeno na sednici odeljenja za privredne sporove Višeg trgovinskog suda od 3. XI 2005)

PRAVO POVERIOCA DA NAKON OKONČANJA POSTUPKA RESTRUKTURIRANJA NAPLATI POTRAŽIVANJE KOJE U TOM POSTUPKU NIJE PRIJAVIO

Poverilac koji nije prijavio svoje potraživanje iz izvršne isprave u postupku restrukturiranja subjekta privatizacije, koji je pokrenut i okončan prema odredbama Zakona o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/01 i 18/03) i Uredbe o postupku i načinu restrukturiranja preduzeća i drugih pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 1/02), može po okončanju postupka restrukturiranja isto naplatiti u skladu sa uslovima iz programa restrukturiranja.

Obrazloženje:

Zakonom o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/01 i 18/03) su bili uređeni uslovi i postupak promene vlasništva društvenog odnosno državnog kapitala. Prema odredbi člana 19. Zakona ukoliko agencija proceni da kapital ili imovina subjekta privatizacije ne mogu biti prodati metodom javnog tendera ili javne aukcije bez prethodnog restrukturiranja, subjekt privatizacije je dužan da se restrukturiра u postupku privatizacije u skladu sa Zakonom. Članom 20. stav 5. propisano je da Vlada Republike Srbije bliže propisuje postupak i način restrukturiranja subjekta privatizacije, što je Vlada i učinila donošenjem Uredbe o postupku i načinu restrukturiranja preduzeća i drugih pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 1/02).

Prema navedenoj Uredbi, Agencija za privatizaciju je pokretala postupak restrukturiranja donošenjem odluke o restrukturiranju i to kada sprovođenje postupka privatizacije nije bilo moguće:

- u postojećem statusnom odnosno organizacionom obliku preduzeća,
- sa postojećom strukturom kapitala,
- zbog nepostojanja potencijalnih kupaca za preduzeće u razumnom roku,
- kada obaveze preduzeća prevazilaze ukupnu vrednost aktive umanjenu za iznos gubitaka tekuće i ranijih godina, i
- u drugim slučajevima.

Postojalo je nekoliko mogućih načina restrukturiranja:

- restrukturiranje statusnom, odnosno organizacionom promenom,
- restrukturiranje poravnanjem iz dužničko-poverilačkog odnosa, i
- restrukturiranje primenom drugih mera koje se odnose na subjekt privatizacije koje omogućavaju prodaju kapitala.

Članom 8. Uredbe bilo je propisano da poverioci prijavljuju svoja potraživanja preduzeću koje se restrukturiра u skladu sa članom 7. Uredbe. Članom 18. Uredbe

bilo je propisano da se program restrukturiranja za koji su glasali većinski poverioci odnosi na preduzeće i njegove organe, Agenciju za privatizaciju i sve poverioce.

Tumačenjem zakonskih odredaba koje regulišu restrukturiranje, kao i čl. 8, 9. i 18. Uredbe, zaključuje se da je postojala razlika između poverilaca koji su prijavili i onih koji nisu prijavili potraživanja i da se ta razlika odnosila prevashodno na postupak restrukturiranja.

Postupak restrukturiranja se okončavao kada se program restrukturiranja ostvario u potpunosti, odnosno prodajom kapitala ili imovine preduzeća koje se restrukturira.

1. Kada je propisivao izradu plana restrukturiranja, Zakon o privatizaciji je govorio o zainteresovanim poveriocima, odnosno o saglasnosti većinskih poverilaca, jer prema članu 21. stav 3. Zakona o privatizaciji zainteresovani poverioci i subjekat privatizacije izrađuju program restrukturiranja u skladu sa članom 20. stav 5. Zakona, odnosno u skladu sa Uredbom o postupku i načinu restrukturiranja preduzeća i drugih pravnih lica, s tim da je, prema članu 12. Uredbe, Agencija mogla odlučiti da ga samostalno izradi, a program restrukturiranja je donosio nadležni organ subjekta privatizacije uz saglasnost većinskog poverioca (jedan ili više poverilaca čija je vrednost potraživanja veća od 50% od ukupnog duga subjekta privatizacije).

Znači, poverioci koji su shodno članu 8. Uredbe prijavili potraživanja učestvovali su u izradi plana restrukturiranja, a program restrukturiranja je donosio nadležni organ subjekta privatizacije s tim da je bila potrebna saglasnost većinskih poverilaca (od onih koji su prijavili potraživanje). Poverioci koji su prijavili potraživanja uticali su na to kakav će plan restrukturiranja biti donet i da li će uopšte biti donet.

Poverioci koji nisu prijavili potraživanja nisu učestvovali u izradi plana i nisu glasali za isti.

2. Dalje, razlika između poverilaca koji su prijavili i onih koji nisu prijavili potraživanje ogleda se u tome da poveriocima koji su prijavili svoja potraživanja subjekat privatizacije ista mogao namiriti dobrovoljno.

Poveriocima koji su prijavili potraživanja u skladu sa članom 8. i 9. preduzeće koje se restrukturira moglo je u postupku restrukturiranja dobrovoljno ispuniti svoje obaveze, jer je isto moglo uz saglasnost Agencije donositi odluke iz člana 9. (raspolaganje imovinom što dovodi do pribavljanja sredstava za isplatu potraživanja, isplata dividendi akcionarima...).

Stoga, kada je član 8. propisivao da se potraživanja koja nisu prijavljena na način propisan članom 8. i 9. Uredbe ne mogu namiriti, to je značilo da se ne mogu namiriti dobrovoljno u postupku restrukturiranja.

Međutim, kada se postupak restrukturiranja prema odredbama Zakona o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/01 i 18/03) i Uredbe o postupku i načinu restrukturiranja preduzeća i drugih pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 1/02) okončao poverilac koji nije u postupku restrukturiranja subjekta privatizacije prijavio svoje potraživanje iz izvršne isprave isto može naplatiti i to u skladu sa uslovima definisanim programom restrukturiranja, jer se program restrukturiranja, shodno članu 18. Uredbe, odnosi na sve poverioce, a to znači i na one koji su prijavili i na one koji nisu prijavili potraživanje.

U prilog navedenog shvatanja govori i način na koji je ovo pitanje uređeno u Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 45/05) i Uredbi o postupku i načinu restrukturiranja subjekta privatizacije ("Sl. glasnik RS", 52/05) donetoj na osnovu člana 20đ. Zakona o privatizaciji ("Sl. glasnik RS", br. 38/01, 18/03 i 45/05) i na osnovu koje je prestala da važi Uredba o postupku i načinu restrukturiranja preduzeća i drugih pravnih lica ("Sl. glasnik RS", br. 1/02).

Članom 23a. Zakona o izmenama i dopunama Zakona o privatizaciji propisano je da program restrukturiranja donet u skladu sa ovim zakonom ima snagu izvršne isprave i smatra se ugovorom kojim se potvrđuje visina i način izmirenja potraživanja poverilaca koji su u njemu utvrđena. Stavom 2. istog člana propisano je da ako su po donošenju programa restrukturiranja protiv subjekta privatizacije, odnosno kupca kapitala pokrene postupak pred nadležnim organom nadležni organ je dužan da u slučaju da je potraživanje osnovano obaveže subjekta privatizacije, odnosno kupca kapitala, na isplatu potraživanja na način predviđen programom restrukturiranja.

Iz navedenog proizilazi da neprijavljivanje potraživanja iz izvršne isprave, u postupku restrukturiranja, ne može dovesti do gubitka prava na prinudnu naplatu tog potraživanja, nakon okončanja postupka restrukturiranja. Međutim, obim namirenja mora biti u skladu sa uslovima iz programa restrukturiranja, odnosno u srazmeri sa procentom namirenja ostalih poverilaca.

(Pravno shvatanje usvojeno na sednici odeljenja za privredne sporove Višeg trgovinskog suda od 3. XI 2005)

ODNOS IZMEĐU TUŽBE IZ ČLANA 127. ZAKONA O PRINUDNOM
PORAVNANJU, STEČAJU I LIKVIDACIJI (ODNOSNO ČLANA 96.
ZAKONA O STEČAJNOM POSTUPKU) I KONDEMNATORNE TUŽBE
PO KOJOJ JE PREKINUT ZAPOČETI PARNIČNI POSTUPAK

Tužba sa kondemnatornim tužbenim zahtevom u sebi uvek sadrži i zahtev za utvrđenje postojanja obaveze. Kada je postupak po tužbi sa kondemnatornim tužbenim zahtevom prekinut zbog otvaranja stečaja nad tuženim, a tuži- očevo potraživanje u stečaju bude osporeno, poverilac utvrđenje osporenog potraživanja mora ostvariti tako što će predložiti nastavak prekinutog parničnog postupka u odnosu na deo tužbenog zahteva za utvrđenje potraživanja. Ukoliko tužilac predloži nastavak postupka koji je u prekidu, ali ne odustane od kondemnatornog zahteva, odnosno od zahteva za obavezivanje tuženog na izvršenje određene obaveze, sud će (nakon što utvrdi da su ispunjeni uslovi za nastavak postupka) u nastavljenom postupku meritorno odlučiti o delu tužbenog zahteva koji se odnosi na utvrđenje postojanja potraživanja, a odbaciće tužbu u delu tužbenog zahteva kojim je traženo obavezivanje tuženog. Ukoliko je poverilac, postupajući po uputu stečajnog organa, podneo novu tužbu (umesto da predloži nastavak prekinutog postupka), ista se ne može automatski smatrati predlogom za nastavak ranije započetog postupka po kondemnatornoj tužbi, koji je u prekidu. Ako je takvu tužbu podnela stranka koja ima punomoćnika advokata sud će je odmah odbaciti, zbog litispendencije. Ako je pak tužbu podnela stranka koja nema punomoćnika advokata, sud će je pozvati da se izjasni da li je njena namera bila da pokrene novi postupak ili da nastavi već započeti postupak, koji je u prekidu. Ukoliko se stranka izjasni da je njena namera bila da se nastavi postupak koji je u prekidu, onda će dalje postupanje suda zavisiti od toga da li se nastavak postupka predlaže samo u delu tužbenog zahteva za utvrđenje ili u odnosu na celokupni prvobitno postavljeni tužbeni zahtev. Ukoliko se stranka izjasni da se radi o novoj tužbi, sud će takvu tužbu odbaciti, zbog litispendencije.

Obrazloženje:

Tužba sa kondemnatornim tužbenim zahtevom podnosi se kada je obaveza za činidbu dospela, pa nema potrebe niti je, shodno članu 188. Zakona o parničnom

postupku, dozvoljeno da se zahtev za utvrđenje takve obaveze postavi kao posebni tužbeni zahtev. Međutim, radi donošenja odluke po zahtevu za obavezivanje, sud prethodno mora rešiti pitanje postojanja navedene obaveze, potom i ako utvrdi da ta obaveza postoji i pitanje njene dospelosti, pa ako je obaveza dospela onda se tuženi može obavezati na izvršenje iste. Iz navedenog proizilazi da je zahtev za utvrđenje po obimu uži od zahteva za obavezivanje, kao i da je istovremeno sadržan u njemu. Navedeni zahtevi stoga nisu identični, već je jedan sadržan u drugom, a što je posledica pravne prirode samog zahteva. U prilog ovom shvatanju ukazuje i činjenica da se u slučaju pravosnažnog okončanja spora po zahtevu za kondemnaciju, ne može uspešno podneti nova tužba sa zahtevom za utvrđenje iste obaveze između istih stranaka, jer bi se radilo o pravosnažno presuđenoj stvari.

Otvaranjem stečajnog postupka, obavezivanje stečajnog dužnika na izvršenje više nije dozvoljeno, s obzirom na to da je stečaj generalna egzekucija u kojoj se utvrđene obaveze poveriocima isplaćuju po sili zakona i po donetom rešenju o glavnoj deobi u skladu sa uslovima iz istog. Poverioci čija potraživanja nisu utvrđena u stečajnom postupku upućuju se na postojanje svog potraživanja utvrde u parnici (član 127. stav 1. Zakona o stečajnom postupku). Oni poverioci koji su pre otvaranja stečajnog postupka već započeli parnične postupke protiv sada stečajnog dužnika nalaze se u sledećoj procesnoj situaciji. Obaveza dužnika bila je dospela već u momentu podnošenja tužbe, te je stoga prvobitno postavljeni tužbeni zahtev bio kondemnatoran. U toku trajanja parničnog postupka po kondemnatornom zahtevu, usled otvaranja stečaja nad tuženim, došlo je do promene okolnosti koje su uslovile nemogućnost pojedinačnog izvršenja po kondemnatornom zahtevu, odnosno odloženu mogućnost izvršenja svih obaveza tuženog (kako onih po kojima je postupak u toku, tako i pravosnažno utvrđenih potraživanja), jer će tek na ročištu za glavnu deobu moći da utvrdi u kom procentu će poverioci moći da se namire iz stečajne mase. Stoga se nakon otvaranja stečajnog postupka (shodno članu 127. ZPPSL, odnosno 96. ZSP) dužnik ne može više obavezati na određenu činidbu, jer otvaranjem stečaja postaje neizvesna mogućnost izvršenja obaveze, već se samo može utvrditi postojanje navedene obaveze. Navedeno dalje znači da poverilac čije je potraživanje u stečajnom postupku osporeno, u parničnom postupku mora ishodovati utvrđujuću presudu. Stoga će on svoje pravo na utvrđenje osporenog potraživanja ostvariti nastavkom parničnog postupka koji je u prekidu, ali samo u odnosu na deo zahteva za utvrđenje, o kome će sud meritorno odlučiti.

Kada stečajni poverilac uput stečajnih organa dat u smislu čl. 127. ZPPSL odnosno 96. ZSP, protumači kao obavezu podnošenja nove tužbe, iako već teče parnica između istih stranaka i u vezi sa istim potraživanjem sa kondemnatornim tužbenim zahtevom, a po kojoj je postupak u prekidu, tada parnična stranka može imati različit procesni položaj u zavisnosti od toga da li ima punomoćnika advokata ili ne. Ukoliko se radi o parničnoj stranci zastupanoj od strane punomoćnika advokata, parnični sud nema mogućnosti da ispituje pravu volju parnične stranke prilikom podnošenja nove tužbe, nego mora postupiti u skladu sa čl. 103. st. 1. i 6. ZPP. Sa druge strane, ukoliko se radi o tužiocu koji nema punomoćnika advokata parnični sud će biti ovlašćen da u skladu sa čl. 103. st. 1. i 2. ispita da li je prava namera poverioca odnosno tužioca bila u suštini da mu se utvrdi potraživanje koje je već sadržano u prethodno postavljenom kondemnatornom tužbenom zahtevu, a u parnici koja je u prekidu.

Kada poverilac u nastavljenom postupku ostane pri prvobitno postavljenom tužbenom zahtevu za kondemnaciju, sud će takvu tužbu odbaciti u delu tužbenog zahteva

kojim se traži obavezivanje tuženog (jer je ista nedozvoljena shodno članu 127. ZPPSL odnosno čl. 96. st. 1. ZSP), dok će o delu tužbenog zahteva za utvrđenje, meritorno odlučiti. Kada se poverilac (nakon poziva suda da se o tome izjasni) izjasni da novopodneta tužba ne predstavlja predlog za nastavak prekinutog postupka, već novu tužbu, sud će takvu tužbu odbaciti zbog litispendencije, a u smislu čl. 197. ZPP. *(Pravno shvatanje usvojeno na sednici svih sudija Višeg trgovinskog suda 3. XI 2005)*

APSOLUTNA NADLEŽNOST SUDA ZA ODLUČIVANJE O ZAHTEVU ZA UTVRĐENJE NIŠTAVOSTI UGOVORA O JAVNIM NABAVKAMA

Zakon o javnim nabavkama ima dejstvo samo do trenutka zaključenja ugovora, a od momenta zaključenja ugovora primenjuju se pravila obligacionog prava, što dalje znači da je o ništavosti ugovora jedino nadležan da odlučuje sud.

Iz obrazloženja:

Tužilac je podneo tužbu protiv tuženog kojom je tražio da se utvrdi da je ugovor o javnoj nabavci male vrednosti – usluga, zaključen između Gradskog sudijske za prekršaje kao naručioca usluge, a zaveden pod broje 321/04 od 17. III 2004. godine i Omladinske zadruge “B” kao izvršioca usluge zaveden pod brojem 298 od 9. III 2004. godine ništav, te da se tuženi obaveže da tužiocu nadoknadi troškove parničnog postupka. Prvostepeni sud se oglasio apsolutno nenadležnim za suđenje u ovakvom sporu i odbacio tužbu, zauzimajući stav da se u konkretnom slučaju shodno Zakonu o javnim nabavkama ugovorne strane za zaštitu svojih prava se mogu obratiti isključivo komisiji, što propisuje citirani zakon. U obrazloženju pobijanog rešenja se dalje navodi da se u konkretnom slučaju ništavost pobijenog ugovora ne presuđuje po članu 103. do 109. Zakona o obligacionim odnosima, već se na valjanost ugovora primenjuju odredbe posebnog specijalnog propisa i to Zakona o javnim nabavkama, koji određuje i organ i postupak za utvrđivanje zakonitosti postupka koji se okončava zaključenjem ugovora.

Zakon o javnim nabavkama je poseban zakon kojim se uređuju poslovi, način i postupak nabavke dobara i usluga i ustupanja izvođenja radova u slučajevima kada je naručilac tih nabavki državni organ, organizacija, ustanova ili drugo pravno lice, određuje način evidentiranja ugovora i drugih podataka, način zaštite prava ponuđača. U glavi VIII ovaj zakon u svojim odredbama predviđa postupak zaštite ponuđača i javnog interesa. Iz sadržine odredaba iz člana 128. do 144. navedenog zakona, zaključuje se da je ovaj zakon predvideo formiranje komisije za zaštitu prava koja se obrazuje pri upravi za javne nabavke. Postupak koji se odvija pred komisijom odvija se na zahtev lica koje u postupku javne nabavke ima svojstvo ponuđača, a ne naručioca, a zadatak komisije je da ocenjuje zakonitost sprovedene procedure (postupka) dodele Ugovora o javnoj nabavci, te da eventualno spreči zaključenje ugovor ako bi bio suprotan postupku koji zakon predviđa za dodelu ugovora. Na to upućuje član 134. st. 1. Zakona koji govori o suspenzivnom dejstvu zahteva za zaštitu prava, koji po ovoj odredbi zakona “zadržava dalje aktivnosti naručioca u postupku dodele Ugovora o javnoj nabavci”. Te dalje aktivnosti upravo se odnose na zabrane naručiocu, odnosno obavezu da zastane sa zaključenjem ugovora dok se pred komisijom ne okonča postupak po zahtevu za zaštitu prava ponuđača. Dakle, sama komisija ne bavi se ništavošću ugovora, jer je Ugovor o dodeli javne nabavke (dobra, usluga ili izvođenja radova) zaključen po odredbama Zakona o obligacionim odnosima. Komisija ima zadatak da u posebnom postupku koji je propisan zakonom utvrđuje da li je naručilac u postupku

sprovedenja dodele javne nabavke učinio određene nepravilnosti, odnosno da li je sproveo postupak po zakonu. Na to upućuju odredbe člana 144. st. 2. tač. 2. prema kojima komisija rešenjem usvaja zahtev u celini ili delimično poništava postupak za dodelu Ugovora o javnoj nabavci. U ovom slučaju komisija ne poništava ugovor, jer do njegovog zaključenja i ne može doći bez prethodne odluke komisije o zakonitosti sprovedenog postupka koji mu prethodi.

Postupak utvrđivanja ništavosti ugovora jedino može sprovesti sud u sudskom postupku, te u konkretnom slučaju nema nadležnosti drugog organa za odlučivanje o poništaju ugovora, kako to sud navodi u obrazloženju pobijanog rešenja. Takođe, prvostepeni sud nije cenio činjenicu da je tužilac u ovoj pravnoj stvari naručilac a ne ponuđač, te da Zakon o javnim nabavkama ne poznaje zaštitu prava naručioca.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 9164/05 od 21. IX 2005)

APSOLUTNA NENADLEŽNOST SUDA U SPORU ZA PLAĆANJE NAKNADE ZA ODVODNJAVANJE

Trgovinski sud nije nadležan da odlučuje o zahtevu tužioca u sporu za plaćanje naknade za odvodnjavanje.

Rešenje kojim je utvrđena obaveza plaćanja naknade za odvodnjavanje predstavlja izvršnu ispravu za čije izvršenje je stvarno nadležan sud opšte nadležnosti.

Iz obrazloženja:

Prvostepenim rešenjem Trgovinski sud u Z. oglasio se apsolutno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari, pa je tužbu tužioca odbacio kao nedozvoljenu i ukinuo u celini sve sprovedene radnje.

Iz spisa predmeta proizilazi da je predmet tužbenog zahteva naplata godišnjeg iznosa naknade za odvodnjavanje za 2003. godinu, a po osnovu rešenja tužioca broj 02072008 od 10. III 2003. godine. Čitanjem navedenog rešenja utvrđuje se da je ono doneto na osnovu člana 5. stav 1. Odluke o visini naknade za odvodnjavanje u 2003. godini, a u skladu sa članom 99. stav 3, članom 100, 101. i 107. Zakona o vodama. Navedeno rešenje tužilac je doneo u vršenju svojih zakonom mu poverenih javnih ovlašćenja, te stoga isto po svojoj pravnoj prirodi predstavlja upravni akt iz člana 96. Zakona o vodama, a saglasno članu 18. Zakona o opštem upravnom postupku. Naime, u konkretnom slučaju radi se o naplati naknade kao obavezne dažbine, a ne o naknadi koja se plaća za izvršenu uslugu. Ovo stoga što je članom 99. Zakona o vodama propisano da se sredstva za finansirane vodoprivredne delatnosti obezbeđuju iz više vrsta naknada od kojih neke predstavljaju javni prihod, a neke predstavljaju prihod Javnog vodoprivrednog preduzeća – ovde tužioca.

Iz gore navedenog proizilazi da za utvrđivanje kako postojanja same obaveze plaćanja naknade za odvodnjavanje, tako i njene visine, nije nadležan sud u smislu odredaba članova 12. Zakona o sudovima (odnosno člana 21. Zakona o uređenju sudova), te člana 15. Zakona o sudovima (koja odredba je i dalje na snazi u smislu propisa iz člana 84. Zakona o uređenju sudova). Naprotiv, radi se o pravnoj stvari za čije je utvrđivanje nadležan subjekt određen posebnim zakonom, a u smislu člana 18. Zakona o opštem upravnom postupku u vezi člana 96. Zakona o vodama.

Iz gore navedenog proizilazi da je u konkretnom slučaju prvostepeni sud pravilno zaključio da za rešavanje spornog odnosa nije nadležan sud nego drugi domaći organ, te da je na osnovu pravilne primene odredbe člana 16. stav 2. ZPP u svemu doneo pravilnu odluku. Na pravilnost pobijane odluke nije od uticaja činjenica što

je po osnovu tužiočevog predloga za izvršenje na osnovu verodostojne isprave doneto rešenje Iv. br. 832/04 od 20. VI 2004. godine, te rešenje pod istim brojem od 7. VI 2004. godine kojim je konstatovano da će se postupak nastaviti kao povodom prigovora protiv platnog naloga. Ovo stoga što pogrešan uput suda ne može menjati apsolutnu nadležnost suda. Kako iz gore navedenog proizilazi da u konkretnom slučaju nije nadležan sud nego drugi organ, odnosno javno preduzeće u obimu poverenih mu javnih ovlašćenja, to nije bilo mesta donošenju gore navedenih rešenja.

Sud je cenio žalbene navode o tome da je počev od 2001. godine Uprava prihoda prestala sa prinudnom naplatom nenaplaćenih dugovanja po osnovu naknade za odvodnjavanje, iz čega bi proizilazilo da tužilac ukazuje da je za sprovođenje prinudne naplate nadležan sud. Iako u ovom konkretnom sporu nije sporno pitanje nadležnosti suda za sprovođenje izvršenja nego nadležnosti suda za meritorno presuđenje u parničnom postupku, radi pravne pouke tužioca, a u cilju olakšavanja ostvarenja njegovih prava, ovaj sud kao drugostepeni daće sledeće pravno mišljenje.

Po nalaženju ovog suda rešenje tužioca broj 02072008 od 10. III 2003. godine predstavlja izvršnu ispravu u smislu čl. 16. st. 2. tač. 2. Zakona o izvršnom postupku, čije se izvršenje sprovodi prema odredbama čl. 261, 264. st. 1, 265. i 266. st. 2. Zakona o opštem upravnom postupku. Stoga je tužilac imao mogućnost da navedeno rešenje snabde klauzulom izvršnosti i potom dostavi nadležnom sudu na izvršenje. Za sprovođenje navedenog izvršenja bio bi nadležan sud opšte nadležnosti jer njegova nadležnost proizilazi iz člana 21. stav 2. Zakona o uređenju sudova. Ovo stoga što za ovu vrstu izvršenja nije propisana nadležnost trgovinskog suda, niti u članu 15. Zakona o sudovima (koja je odredba i dalje na snazi u smislu propisa iz člana 84. Zakona o uređenju sudova), kao ni članom 24. Zakona o uređenju sudova.

Kako navedeno rešenje u sebi sadrži naplatu dela javnih prihoda, isto bi se moglo naplatiti i preko Poreske uprave, a u skladu sa odredbama Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji, ali nema nikakve smetnje da se isto prinudno naplati i preko suda (na gore opisani način) jer je u navedenoj naknadi sadržana i naknada koja predstavlja prihod tužioca, pri čemu bi postojala obaveza tužioca da deo javnih prihoda prenese na za to posebno određeni račun.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 8468/04 od 16. XI 2005)

STVARNA NADLEŽNOST TRGOVINSKOG SUDA ZA REŠAVANJE SPOROVA KOJI PROIZILAZE IZ ZAKONA O PRIVREDNIM SPOROVIMA (ČL. 41. ST. 1 I ČL. 46. ST. 1. ZAKONA O PRIVREDNIM DRUŠTVIMA)

Trgovinski sud sedišta privrednog društva nadležan je za rešavanje sporova koji proizilaze iz Zakona o privrednim društvima, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

Iz obrazloženja:

Rešenjem Trgovinskog suda U. P. 163/2005 od 24. VI 2005. taj sud se oglasio stvarno nenadležnim za postupanje u ovoj pravnoj stvari, s tim da se po pravosnažnosti rešenja spisi ustupe Opštinskom sudu u Č. kao stvarno i mesno nadležnom sudu.

Naime, prvostepeni sud je doneo pobijano rešenje uz obrazloženje da je u konkretnom slučaju tužba podneta protiv tuženog koji nije privredni subjekat, već fizičko lice, a prema kome je postavljen imovinsko-pravni zahtev za naknadu štete, pa nisu ispunjeni potrebni kriterijumi za uspostavljanje nadležnosti trgovinskog suda u ovom sporu, shodno odredbama čl. 15. st. 1. tač. 1a Zakona o sudovima koja odredba je na snazi saglasno čl. 84. Zakona o uređenju sudova.

Međutim, osnovano se u žalbi tužioca ukazuje da prvostepeni sud u obrazloženju svog rešenja nije cenio svoju nadležnost shodno odredbama čl. 46. st. 1. Zakona o privrednim društvima, po kojima je Trgovinski sud sedišta privrednog društva nadležan za rešavanje sporova koji proizilaze iz tog Zakona, osim ako samim zakonom nije drugačije određeno.

Prema stanju u spisima tužilac je podneo tužbu protiv tuženog, radi naknade štete u opredeljenom iznosu, prouzrokovane radnjama tuženog i to pokretanjem postupka po tužbi u predmetu P. 763/2004, te radnjama i aktivnostima učinjenim nakon pokretanja postupka, iznošenjem neistina o tužiocu putem sredstava javnog informisanja. Tuženi kao tužilac, pri tom, u postupku koji se pred tim sudom vodi pod brojem P. 763/2004 traži da se utvrdi da je sa ostalim tužiocima član tuženog kao društva sa ograničenom odgovornošću.

S obzirom na tako postavljeni tužbeni zahtev prvostepeni sud je morao, ceneći svoju stvarnu nadležnost, prethodno da utvrdi da li se radi o podnetoj tužbi samog društva kao primarnog tužioca protiv tuženog kao člana društva sa ograničenom odgovornošću, na osnovu čl. 41. st. 1. Zakona o privrednim društvima, odnosno da ceni da li su ispunjeni uslovi za podnošenje derivativne tužbe, regulisane citiranim odredbama Zakona o privrednim društvima i to utvrđenjem činjenice da li je tuženi kontrolni član društva sa ograničenom odgovornošću, koji bi u tom svojstvu imao dužnost lojalnosti prema privrednom društvu. Pored toga, prvostepeni sud je trebao da ceni da li se radi o zahtevu tužioca po osnovu čl. 182. ZPP, i to tako što bi naložio tužiocu da opredeli tačno osnov svog postavljenog tužbenog zahteva.

U daljem toku postupka prvostepeni sud će ceniti svoju stvarnu nadležnost shodno iznetim primedbama u ovom rešenju, i to tako što će naložiti tužiocu da opredeli zakonski osnov svog potraživanja, na osnovu koje činjenice će odlučiti da li je zasnovana nadležnost trgovinskog suda shodno citiranim odredbama čl. 46. st. 1. Zakona o privrednim društvima ili čl. 182. ZPP, kao Zakona kojima se posebno određuje nadležnost trgovinskih sudova vezano za primenu tih Zakona, u odnosu na uređenu nadležnost trgovinskih sudova po čl. 15. st. 1. tač. a Zakona o sudovima.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 8788/05 od 7. XI 2005)

OCENA IZNETIH NAVODA I DOSTAVLJENIH DOKAZA KAO USLOV ZA DONOŠENJE PRESUDE ZBOG IZOSTANKA (ČL. 476. STAV 1. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU)

Presuda zbog izostanka može se doneti u slučaju izostanka tuženog sa bilo kog ročišta, i kada se tuženi već upustio u raspravljanje, ali zbog opšteg raspravnog načela koje važi u ovoj situaciji, sud pri donošenju presude zbog izostanka mora ceniti i navode tuženog i dokaze iznete u dotadašnjem toku postupka.

Iz obrazloženja:

Prema stanju u spisima predmet tužbenog zahteva je tužiočevo potraživanje nezimirene cene za robu po računima dostavljenim u prilogu predloga za izvršenje na osnovu verodostojne isprave kojim je postupak i započet. Sud je odredio izvršenje po navedenom predlogu poverioca-tužioca, a tuženi je isto osporio blagovremenim prigovorom u kome je zahtev tužioca osporio po osnovu i visini, iznoseći i razloge za isto osporavanje. Na osnovu člana 54. st. 1. ZIP rešenje o izvršenju je stavljeno van snage u delu u kome je određeno izvršenje i ukinute su sve sprovedene radnje, a postupak je nastavljen u parnici kao povodom prigovora protiv platnog naloga. U daljem toku postupka tužilac je na ročištu od 12. IV 2005. godine ostao pri tužbi i

zahtevu, predlažući i donošenje presude zbog propuštanja tuženog da pristupi na navedeno ročište. Ceneći da su ispunjeni uslovi za donošenje presude zbog izostanka usled izostanka tuženog sa ročišta za glavnu raspravu, a na osnovu člana 476. st. 1. a u vezi člana 490. st. 1. istog Zakona, prvostepeni sud je doneo presudu zbog izostanka. Obrazloženje navedene presude osim ocene ispunjenosti uslova za donošenje presude zbog izostanka u pogledu izostanka samog tuženog ne sadrži razloge za odlučivanje kao u navedenoj presudi. Članom 476. predviđeno je da ukoliko su ispunjeni uslovi za donošenje presude zbog izostanka, odnosno ukoliko je tuženi izostao sa ročišta za glavnu raspravu na koje je uredno pozvan sud može doneti presudu zbog izostanka kojom može usvojiti tužbeni zahtev ili odbiti isti ukoliko su činjenice na kojima se tužbeni zahtev zasniva u suprotnosti sa dokazima koje je tužilac podneo ili sa opštepoznatim činjenicama, kao i ako se radi o zahtevu kojima stranke ne mogu raspolagati na osnovu stava 2. i 3. istog člana.

Iz navedenog proizilazi da za donošenje presude zbog izostanka kojom se tužbeni zahtev usvaja procesni uslov je da tuženi ne dođe na ročište za glavnu raspravu, a uredno je pozvan ali i da tužbeni zahtev proizilazi iz činjenica koje su navedene u tužbi, a dostavljeni dokazi nisu u suprotnosti sa istim kao ni sa opštepoznatim činjenicama, i da se ne radi o zahtevu kojima stranke ne mogu raspolagati. Stoga je neophodno pri donošenju presude zbog izostanka ceniti i navedene okolnosti, odnosno da li su činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev u suprotnosti sa dokazima koje je tužilac podneo ili sa opštepoznatim činjenicama i da li se radi o zahtevu kojim stranke ne mogu raspolagati. Konkretna presuda prvostepenog suda ne sadrži razloge za donošenje usvajajuće presude zbog izostanka.

Pored navedenog, prema stanju u spisima, tuženi je podneo prigovor na rešenje o izvršenju na osnovu verodostojne isprave doneto po predlogu tužioca iznoseći razloge osporavanja istog. Navedeni prigovor sud nije cenio pri donošenju presude zbog izostanka. Prema odredbama Zakona o parničnom postupku sud presudu zbog izostanka donosi ocenom svih navoda stranaka i dostavljenih dokaza u dotadašnjem toku postupka, ceneći pri tom shodno iznetom u pogledu tužbenog zahteva da li su činjenice na kojima se isti zasniva u suprotnosti sa dokazima koje je tužilac podneo ili sa opštepoznatim činjenicama, ali ceneći i navode optuženog iznete u toku postupka do donošenja presude zbog izostanka, u skladu sa raspravnim načelom kao opštim principom parničnog postupka i zakonskom obavezom ocene svih dokaza i to svakog dokaza pojedinačno i svih dokaza zajedno. Prema ranije važećem Zakonu o parničnom postupku presuda zbog izostanka se donosila isključivo ako se tuženi nije na bilo koji način upustio u raspravljanje, pa se stoga ista mogla doneti samo ocenom navoda iz tužbe i dokaza dostavljenim uz nju. Novi Zakon predviđa da se presuda može doneti u slučaju izostanka tuženog sa kog docnijeg ročišta i kada se tuženi već upustio u raspravljanje, ali je nesumnjivo zbog opšteg raspravnog načela koje važi u ovoj situaciji pri donošenju presude zbog izostanka u toj situaciji kada se tuženi već upustio u raspravljanje sud dužan da ceni i navode tuženog iznete u dotadašnjem toku postupka. Samo na takav način sud strankama pruža zakonitu, jednaku i pravičnu zaštitu svojih prava u smislu člana 2. ZPP. Sankcija za tuženikovo izostajanje ne može biti donošenje odluke kojom se neće ceniti njegovi navodi, već je sankcija u činjenici da će se zaključiti glavna rasprava pa će on time biti onemogućen da ističe nove navode i dostavlja dokaze. Odluka će se, međutim, doneti ocenom izvedenih navoda i dostavljenih dokaza.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 7429/05 od 30. XI 2005)

U sporovima male vrednosti ne može se primeniti odredba čl. 388. Zakona o parničnom postupku, odnosno ne može se ceniti ispunjenost uslova za donošenje presude zbog propuštanja.

Iz obrazloženja:

Trgovinski sud u K. doneo je presudu zbog propuštanja pod brojem kao u izreci kojom je odbio tužbeni zahtev tužioca. U obrazloženju presude pozvao se na odredbu čl. 388. ZPP koja reguliše donošenje ove vrste presude uz nabranje uslova za donošenje ove presude predviđenih ovom zakonskom odredbom.

U toku prvostepenog postupka počinjene su bitne povrede odredaba parničnog postupka iz čl. 361. st. 2. tač. 6. i tač. 12. ZPP, a naročito odredbe koje regulišu postupak donošenja presude iz čl. 388. ZPP, a nisu primenjene odredbe koje je u konkretnom slučaju valjalo primeniti.

U konkretnom slučaju radi se o sporu male vrednosti, ali prvostepeni sud o istom nije vodio računa i nije postupao po pravilima za spor male vrednosti, naročito postupajući suprotno čl. 471. ZPP. Naime, pravilno je prvostepeni sud rešenjem od 19. IV 2005. godine zakazao ročište za glavnu raspravu za 9. VI 2005. godine, ali bez oznake da se radi o sporu male vrednosti i na isto pozvao stranke u sporu, ali u zakazanom terminu nije držao ročište za glavnu raspravu već je držao pripremno ročište koje kao vrsta ročišta ne postoji u sporu male vrednosti. U zapisniku sa ročišta 9. VI 2005. godine je konstatovao da tuženi nije podneo odgovor na tužbu, a što je kao uslov za donošenje presude zbog propuštanja izričito apostrofirano u presudi, pri tome prenebregavajući činjenicu da u sporu male vrednosti se tužba i ne dostavlja na odgovor. Tuženi je došao na zakazano ročište, ali tom prilikom od njega nije uzeta reč, već je samo konstatovano da nije tad odgovor na tužbu koju tuženi nije ni bio dužan da da u formi koju poznaje ZPP kada reguliše taj institut. Ovaj sud ne vidi zašto bi tuženi uopšte dolazio na ročište ukoliko ništa ne spori tužiocu.

Sve ovo govori da je prvostepeni sud samoinicijativno, ne primenjujući odredbe koje je valjalo primeniti, konstatovao određeno stanje pogrešno ga upodobljavajući uslovima koje poznaje čl. 388. ZPP, te je suprotno odredbama tog člana doneo pobijanu presudu.

Prema čl. 388. ZPP presudom zbog propuštanja usvojiće se tužbeni zahtev ako tuženi u određenom roku nije dao valjan odgovor na tužbu koja mu je prethodno dostavljena sa poukom o posledicama propuštanja (čega u konkretnom slučaju nema), te ako su ispunjeni ostali uslovi iz pomenute zakonske odredbe. Sud će odbiti tužbeni zahtev presudom ako iz činjenica navedenih u tužbi ne proizilazi osnovanost tužbenog zahteva, što će učiniti na pripremnom ročištu na kome tužilac nije preinačio tužbu. Dakle, odbijajuća presuda se donosi u situaciji pripremnog ročišta na koje su stranke pozvane pozivom za pripremno ročište i to pod uslovom da osnovanost zahteva ne proizilazi iz činjenica navedenih u tužbi, a ne u situaciji kada sud procenjuje da nema dovoljno dokaza za navode tužilaca, a kako je to učinio prvostepeni sud i to nije presuda zbog propuštanja već odbijajuća odluka koja se donosi pod određenim okolnostima propisanim u okviru odredbe koja reguliše i donošenje presude zbog propuštanja.

Iz svega napred navedenog, sasvim jasno proizilazi da je prvostepeni sud pogrešno primenio odredbe čl. 338. ZPP, a nije primenio odredbe koje je bio dužan primeniti, a koje se odnose na spor male vrednosti, pri čemu je počinio i druge po-

vrede odredaba postupka koje su napred navedene. U tom smislu je prvostepenu presudu valjalo ukinuti i predmet vratiti na ponovni postupak.

U ponovljenom postupku prvostepeni sud će najpre zakazati ročište za glavnu raspravu na koje će pozvati stranke pozivom za to ročište na kome moraju biti naznačene posledice iz čl. 475. st. 2. ZPP i uz poziv tuženom dostaviti tužbu sa dokazima. Nadalje će postupak voditi saglasno odredbama Zakona o parničnom postupku koje propisuju postupanje u sporovima male vrednosti vodeći računa naročito o posledicama iz čl. 476. ZPP. Po pravilno sprovedenom postupku doneće pravilnu i na zakonu zasnovanu odluku.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 9993/05 od 28. IX 2005)

**NEDOZVOLJENOST POSEBNE ŽALBE PROTIV REŠENJA KOJIM SE
ODBIJA PREDLOG ZA DONOŠENJE PRESUDE ZBOG PROPUŠTANJA
(ČL. 338. ST. 6. ZAKONA O PARNIČNOM POSTUPKU)**

Protiv odluke suda kojom se odbija predlog tužioca da se donese presuda zbog propuštanja nije dozvoljena posebna žalba, već se takva odluka može pobijati samo u žalbi na odluku o glavnoj stvari.

Iz obrazloženja:

Pobijanim rešenjem odbijen je predlog tužioca za donošenje presude zbog propuštanja kao neosnovan.

Donošenje presude zbog propuštanja regulisano je članom 338. Zakona o parničnom postupku koji je stupio na snagu 23. II 2005. godine i koji se shodno prelaznim i završnim odredbama istog Zakona – član 491. ZPP, primenjuje na sve postupke koji su u toku u trenutku njegovog stupanja na snagu. Prema citiranim odredbama ako tuženi ne podnese odgovor na tužbu u određenom roku sud donosi presudu kojom usvaja tužbeni zahtev (presudu zbog propuštanja) ako su ispunjeni uslovi za donošenje iste koji su izričito zakonom propisani, a to su ako je tuženom uredno dostavljena tužba sa poukom o posledicama propuštanja; ako činjenice na kojima se zasniva tužbeni zahtev nisu u suprotnosti sa dokazima koje je sam tužilac podneo ili sa činjenicama koje su opštepoznate; ako osnovanost tužbenog zahteva proizilazi iz činjenica navedenih u tužbi; ako ne postoje opštepoznate okolnosti iz kojih proizilazi da su tuženog sprečili opravdani razlozi da odgovori na tužbu. Prema izričitim odredbama stava 6. člana 338. ZPP protiv odluke suda kojom se odbija predlog tužioca da se donese presuda zbog propuštanja nije dozvoljena posebna žalba.

Imajući u vidu navedeno žalba na rešenje kojim se odbija predlog za donošenje presude zbog propuštanja je nedozvoljena, pa će se ista shodno članu 365. ZPP odbaciti kao u izreci ovog rešenja.

(Rešenje Višeg trgovinskog suda, Pž. 8127/05 od 21. X 2005)